Ordumuzun düşməni vahimələndirən silahları...

8 Noyabr Hərbi paradı Azərbaycan Ordusunun potensialının nə dərəcədə güclü olduğunu, maddi-texniki təminatının ən müasir səviyyədə təminatını bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Tək bir faktı xatırladaq ki, paradda, təxminən, 4 minə yaxın şəxsi heyət iştirak edib ki, onların da tamamı xüsusi təyinatlılar olub. Bu göstərici Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində xüsusi təyinatlı birləşmələrin, sadəcə, bir hissəsidir. Halbuki 2020-ci il Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Ordusundakı xüsusi təyinatlıların cəmi sayı 2 min idi.

“

Zəfər Paradı hərbi qüdrətimizin rəmzi kimi tarixə düşdü

Azərbaycan Ordusu müasir müharibə təcrübəsinə malikdir

Belə texnoloji baza Ordumuzun operativ çevikliyini artırır

Pakistan-Türkiyə - Azərbaycan əməkdaşlığı yalnız silah mübadiləsi ilə məhdudlaşmır

Gündəm

Bu fakt tarixi Zəfərimizdən keçən beş il ərzində Azərbaycanda ordu quruculuğu, NATO standartlarına uyğun peşəkar Silahlı Qüvvələrin yaradılması istiqamətində atılan addımların uğurlu nəticələrindən xəbər verir. Qeyd edək ki, ölkəmizdə ordu quruculuğu prosesinin NATO standartları çərçivəsində həyata keçirildiyi faktını Prezident İlham Əliyev paraddan öncə Şimali Atlantika Alyansına üzv ölkələrin nümayəndə heyətlərini qəbul edərkən bir daha təsdiqləmişdi. Bu mənada, Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığının önəmi xüsusi vurğulanmışdı.

Hərbi parad tək şəxsi heyətin peşəkarlıq səviyyəsinin nümayişi ilə yadda qalmadı, həm də Azərbaycanın əldə etdiyi müasir hərbi texnikaların miqyası və mənbə dövlətlərin əhatəliliyi ilə də diqqət çəkdi. Ordumuzun balansında olan ənənəvi texnika ilə yanaşı, dünya Azərbaycanın müasir hərb qaydalarına cavab verən və ən son texnologiyalara əsaslanan sursatlar əldə etdiyinin də şahidi oldu. Xüsusi vurğulanmalı məqam ondan ibarətdir ki, müasir yeni hərbi texnikaların bir qismi həm də yerli müdafiə sənayemizin məhsuludur. Azərbaycan dünya silah bazarında tək alıcı yox, həm də ixracatçılar klubunun üzvüdür.

Yeni silahlardan bir qismini təqdim edərək, Azərbaycanın hərbi potensialını bütün istiqamətlərdə ən yüksək səviyyəyə çatdırmağı hədəflədiyini təsdiqləyə bilərik.

İlk silah Çin istehsalı olan və uzaqmənzilli "HQ-9 BE" raket kompleksidir. Bu silahın ixrac olunan variantı təyyarələri, kruiz raketləri və qısa mənzilli ballistik raketləri təxminən 200 km məsafədən vurmaq üçün nəzərdə tutulub. Onun vurduğu maksimum hündürlük isə 27 kilometrə yaxın olduğu bildirilir. Bu silah ilk dəfədir, bir keçmiş sovet respublikasına satılır və Azərbaycan dünyada onu silahlanmasına qatan 4-cü ölkə olub.

Beynəlxalq hərbi nəşrlər bu silahın may ayında Hindistan-Pakistan münaqişəsi zamanı istifadə olunduğunu yazır. Bundan əvvəl isə - 2024-cü ildə Azərbaycan Çin-Pakistan birgə istehsalı olan "JF-17 Blok 3" qırıcılarını alıb. Bu qırıcılar da 8 Noyabr paradında Bakı səmasında nümayiş olunub.

Azərbaycanın daha bir yeni silahı İsrail istehsalı "Sea Breaker" raketləridir. Həm dənizdə, həm də quruda istifadə oluna bilən raketlərin 5-ci nəsil olduğu deyilir. Onların hədəfi 300 km.-ə qədər məsafədən vurduğu və tək raketin kiçik döyüş gəmisini məhv edə bildiyi bildirilir. Göstərilən yeni silahların biri də Serbiya istehsalı 155 mm-lik "B-52 Nora" özüyeriyən artilleriya qurğusudur. Özüyeriyən topun mərmilərinin 40 kilometrdən çox məsafəyə atəş aça bildiyi bildirilir. Silahın əsas üstünlüyünün onun mobilliyi olduğu deyilir.

Beləliklə, Azərbaycanın silah idxalı coğrafiyasının genişliyi bu sahədə Bakıya sərbəst manevr imkanlarını bəxş edir. Halbuki, 2020-ci ilə qədər çox az sayda ölkə Azərbaycanla hərbi-texniki və müdafiə sahəsində əməkdaşlığa maraq göstərirdi. İndi isə tamamilə başqa mənzərənin şahidiyik. Türkiyədən İsrailə, İtaliyadan Çinə, Pakistandan Serbiyaya qədər çoxsaylı ölkələr qalib dövlətin Ordusunun bazasında öz silahlarını görmək üçün rəqabət aparırlar. Seçimdə son söz sahibi isə öz hərbi gücü ilə işğal faktına, separatizmə son qoyan XXI əsrin tək qalib dövləti Azərbaycandır.

"Azərbaycan Ordusu təkcə regionun deyil, həm də geniş mənada Avrasiya məkanının ən çevik, müasir və yüksək texnoloji potensiala malik hərbi qüvvələrindən biridir. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərdən sonra ordu quruculuğu prosesi daha da dərinləşib, struktur, taktika və texnoloji modernləşmə paralel şəkildə həyata keçirilib. Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazın ən güclü, ən intizamlı və müasir döyüş imkanlarına malik ordusu kimi qəbul olunur".

■ Bu fikirləri Hafta.az-a açıqlamasında "Səs" qəzetinin Baş redaktoru Behruz Quliyev deyib.

Siyasi şərhçi qeyd edib ki, Bakıda keçirilən və Zəfərin beşinci ildönümünə həsr olunmuş hərbi parad bu reallığın parlaq sübutudur. Parad göstərdi ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri, artıq təkcə döyüş meydanında qələbə qazanan ordu deyil, həm də strateji düşüncə, texnologiya və milli müdafiə sənayesi gücü ilə fərqlənən modern hərbi sistemdir:

"Paradda nümayiş olunan pilotsuz uçuş aparatları, zirehli texnikalar, raket və aviasiya sistemləri, eləcə də elektron müharibə vasitələri göstərdi ki, Azərbaycan, artıq müdafiə sahəsində xarici asılılığı minimuma endirib. Ölkənin milli müdafiə sənayesinin məhsulları yerli dronlar, rabitə sistemləri və modernləşdirilmiş texnika Azərbaycanın "alıcı ölkə" mərhələsini geridə qoyduğunu, "istehsalçı və ixracatçı ölkə" kimi mövqeyini gücləndirdiyini nümayiş etdirdi.

Xüsusi diqqətəlayiq məqam odur ki, bulilki paradda Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin sayının və potensialının artımı açıq şəkildə hiss olunurdu. Onların taktiki hazırlığı, avadanlıq təminatı və döyüşə tam adaptasiyası göstərir ki, Azərbaycan bu istiqamətdə elit, peşəkar və çoxfunksiyalı qüvvələr formalaşdırıb. Bu, müasir müharibə reallıqları fonunda çevik reaksiya verə bilən və hərbi əməliyyatların taleyini dəyişən əsas qüvvə kimi çıxış edir.

Bir sözlə, 2025-ci ilin Zəfər Paradı tarixə, sadəcə, bir hərbi nümayiş kimi deyil, Azərbaycanın hərbi, texnoloji və mənəvi qüdrətinin rəmzi kimi düşdü".

"Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazın ən güclü ordusudur, eyni zamanda texnoloji cəhətdən ən müasir silahlara malik ölkədir. Azərbaycan dövləti müdafiə sənayesi potensialını daha da artırır. Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin 20 ildir yaranmasına baxmayaraq, artıq dünya bazarına silahlar satır, dünyanın ən məşhur silah sərgilərində iştirak edir".

■ Bunu Hafta.az-a açıqlamasında hərbi ekspert Emin Həsənli bildirib. Ekspert qeyd edir ki, son hərbi paradda müasir silahlar nümayiş etdirildi, hava qüvvələrinə, quru qoşunlara, dəniz qüvvələrinə aid müasir texnikalar diqqəti cəlb etdi:

"Bunlar yeni nəsil silahlardır. Ölkələr öz müdafiə potensiallarını qorumaq üçün özlərinə uyğun yeni silahlar istehsal etməli, dünyanın qabaqcıl ölkələrindən bu silahlar alınmalıdır. Azərbaycan dövlətində Avropadan, Türkiyədən, Pakistandan, İsraildən, Çindən alınan silahlar var. Eyni zamanda, Azərbaycanın Pakistandan son nəsil təyyarələrin, Türkiyədən pilotsuz uçuş aparatlarının, İsraildən raket komplekslərinin, İtaliyadan əldə olunan silahların nümayiş etdirilməsi göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu nəinki Cənubi Qafqazın və dünyanın ən güclü ordularından biridir, həm də müasir müharibə təcrübəsinə malikdir. Bu təcrübəni qardaş ölkələrlə təlimlərdə bölüşür".

Ekspert daha sonra bildirib:

"Azərbaycan gələcəkdə müdafiə sənayesi potensialını daha da artıracaq, müasir texnologiyalara uyğun yeni silahların çeşidləri də, istehsalı da artacaq və dünya bazarına satışı da sürətlənəcək. Dünya bazarında bir çox ölkələr, xüsusilə Ukrayna müharibəsindən sonra Rusiya silah ixracını xeyli zəiflədib. Onun yerini tutan ölkələrdən birinin Azərbaycan olması mümkündür". "İki müharibə təcrübəsi, ardınca qazanılmış möhtəşəm bir qələbə, daha sonra isə uğurla həyata keçirilmiş antiterror əməliyyatı və bunun nəticəsində suverenliyin tam bərpası - bütün bu mərhələlər Azərbaycan Dövlətinin son illərdə keçdiyi strateji inkişaf yolunun əsas dayaqlarını təşkil edir".

■ Bu fikirləri Hafta.az-a siyasi ekspert Azər Hüseynov bildirib. Ekspertin fikrincə, bu proseslər təkcə hərbi sahədə deyil, eyni zamanda, siyasi, diplomatik və psixoloji müstəvidə Azərbaycanı regionun ən güclü və təsirli aktoruna çevirmişdir:

"Azərbaycanın Cənubi Qafqazda hərbi-siyasi balansda tutduğu mövqe tamamilə yeni keyfiyyət mərhələsinə yüksəlib. İkinci Qarabağ müharibəsi və sonrakı antiterror əməliyyatı ölkənin müdafiə qabiliyyətini praktik müstəvidə sınaqdan çıxardı və ordunun peşəkarlıq səviyyəsini, komanda idarəçiliyini, texnoloji hazırlığını bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Bu təcrübə nəticəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri müasir döyüş prinsiplərinə, real vaxt koordinasiyasına və yüksək döyüş intizamına əsaslanan bir sistemə çevrilibdir.

Hərbi texnologiyaların modernləşdirilməsi və müasir silah sistemlərinin tətbiqi istiqamətində aparılan islahatlar Azərbaycanın xarici təhlükələrin qarşısını almaq və milli təhlükəsizliyini təmin etmək qabiliyyətini daha da artırıb. Paradda və digər beynəlxalq platformalarda nümayiş etdirilən texnika və hərbi potensial - Azərbaycanın müdafiə sənayesinin və texnoloji müstəqilliyinin nə qədər sürətlə inkişaf etdiyini sübut edir.

Bu yüksəlişdə beynəlxalq əməkdaşlıq xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan bu sahədə dünyanın strateji tərəfdaşları ilə, xüsusilə Pakistan və Türkiyə ilə çoxşaxəli və səmərəli münasibətlər qurub. Hər üç ölkə arasında formalaşan əməkdaşlıq modeli artıq regionun təhlükəsizlik memarlığında yeni bir ox kimi çıxış edir. Bu üçlü platforma - Pakistan-Türkiyə-Azərbaycan hərbi təlimlərdən tutmuş, müdafiə sənayesinə, hərbi təhsil və kadr hazırlığından strateji planlaşdırmaya qədər bir sıra istiqamətləri əhatə edir".

Ekspert vurğulayır ki, bu əməkdaşlıq yalnız silah və texnika mübadiləsi ilə məhdudlaşmır. Təhsil imkanlarının şaxələndirilməsi, müasir hərbi akademiyalarda birgə proqramların həyata keçirilməsi, gənc zabitlərin qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi kimi addımlar bu əlaqələrin strateji xarakterini daha da gücləndirir: "Nəticə etibarilə, Azərbaycan regionda təkcə güclü orduya malik bir dövlət deyil, həm də hərbi təhsil, kadr hazırlığı və texnoloji biliklərin inteqrasiyasını bacaran yeni tipli təhlükəsizlik mərkəzinə çevrilməkdədir.

Beləliklə, iki müharibə, bir qələbə, bir antiterror əməliyyatı və bərpa edilmiş suverenlik - bütün bunlar Azərbaycanın yalnız gücünü deyil, həm də strateji müdrikliyini, milli birliyini və regionda formalaşdırdığı yeni geosiyasi xətti göstərir. Cənubi Qafqazda sabitlik və təhlükəsizlik anlayışları artıq Azərbaycanın hərbi-siyasi təcrübəsi və reallıqları ilə müəyyən olunur". "Azərbaycan Silahlı Qüvvələri hər kəs tərəfindən Cənubi Qafqazın ən güclü və texnoloji cəhətdən inkişaf etmiş hərbi qüvvəsi kimi qiymətləndirilir. 2020-ci il Vətən müharibəsi zamanı Ordunun strateji çevikliyi, yüksək döyüş hazırlığı və müasir texnologiyadan səmərəli istifadə etməsi regional güc balansında əhəmiyyətli dönüş yaratdı".

■ Bunu Hafta.az-a açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov bildirib. O qeyd edib ki, Zəfərin 5 illiyi ilə bağlı keçirilən hərbi parad da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin struktur, texnologiya və əməliyyat qabiliyyətlərinin təkmilləşdirildiyini göstərir. "Paradda nümayiş olunan hərbi texnika və silah sistemləri, həmçinin aviasiya vasitələri ordunun çoxşaxəli gücə malik olduğunu ortaya qoyur. Zərbə dronlarından, uzaqmənzilli raket sistemlərindən, artilleriya komplekslərindən və müasir döyüş təyyarələrindən istifadə, Azərbaycan Ordusunun həm müdafiə, həm də strateji hücum qabiliyyətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu nümayiş etdirir.

Hərbi parad, eyni zamanda, milli müdafiə sənayesinin texnoloji inkişafını və yerli istehsalın gücünü göstərdi. Yerli silah sistemləri, zərbə dronları və raket komplekslərinin nümayişi, Azərbaycanın müdafiə sənayesində innovativ texnologiyaları inteqrasiya etməkdə əldə etdiyi uğurları vurğulayır. Bu, yalnız hərbi gücün deyil, həm də ölkənin texnoloji müstəqilliyinin əhəmiyyətli göstəricisidir. Belə bir texnoloji baza ordunun operativ çevikliyini artırır və regional balansda strateji üstünlük yaradır", - politoloq deyib.

Politoloq daha sonra bildirib ki, paradda, həmçinin Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan üçbucağı çərçivəsində hərbi əməkdaşlığın göstəriciləri açıq şəkildə görünürdü. Onun sözlərinə görə, hərbi parad zamanı qardaş ölkələrin nümayəndələrinin iştirakı və hərbçilərin birgə keçidi, strateji tərəfdaşlığın artıq hərbi və təhlükəsizlik sahəsində də inkişaf etdiyini ortaya qoydu:

"Bu, Cənubi Qafqazda regional təhlükəsizlik mühitinin yalnız daxili amillərlə deyil, həm də güclü beynəlxalq tərəfdaşlıq əsasında formalaşdığına dair verilmiş mesaj kimi də qəbul oluna bilər. Ümumiyyətlə, Vətən müharibəsinin beşinci ildönümündə keçirilən hərbi parad Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yüksək döyüş qabiliyyətinə, müasir texnologiyaya və strateji hazırlığa malik olduğunu göstərdi və bununla həm dostlara, həm də dost olmayan ayrı-ayrı güclərə konkret mesaj verilmiş oldu. Parad Ordumuzun yerüstü, hava komponentlərində çevikliyini göstərmək baxımından da əhəmiyyətli oldu.

Son olaraq qeyd edim ki, parad Azərbaycanın regional diplomatik mövqeyinin gücləndirilməsi və strateji tərəfdaşlarla əməkdaşlığın gələcək inkişafı baxımından əhəmiyyətli oldu. Nəticə etibarilə, parad Azərbaycan Ordusunun yalnız hərbi gücünü deyil, həm də texnoloji hazırlığını, milli sənaye imkanlarını və strateji tərəfdaşlıqlarını nümayiş etdirən kompleks bir hadisə kimi qiymətləndirilə bilər".

Tahirə Qafarlı